Addendum bij Meerjarenovereenkomst Forensische Zorg 2018-2021

| 18 maart 2020 |

Inleiding

Op 13 juli 2018 hebben de Minister voor Rechtsbescherming, GGZ Nederland, de Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland, de Federatie Opvang en de RIBW Alliantie (per 1 januari 2020 Valente), hierna genoemd partijen, hun handtekening gezet onder de Meerjarenovereenkomst Forensische Zorg 2018-2021. Met deze overeenkomst is een belangrijke stap gezet in de verbetering van de kwaliteit en veiligheid in de forensische sector. Om de afspraken in de Meerjarenovereenkomst tot uitvoer te brengen, is in oktober 2018 de Taskforce Kwaliteit en Veiligheid forensische zorg van start gegaan onder leiding van voorzitter Bas Eenhoorn. De partijen werken intensief samen aan de thema's arbeidsmarkt, kwaliteit/opleidingen en het terugdringen van administratieve lasten. Hoewel al veel is ondernomen en bereikt, worden de resultaten nog niet afdoende bemerkt op de werkvloer. Vooralsnog zijn de administratieve lasten nog niet voldoende teruggedrongen en er bestaan nog steeds flinke personele tekorten. Om die reden bestaat nu de wens een nieuwe impuls te geven aan de eerder gemaakte afspraken, zodat deze binnen de afgesproken termijn toch tot een goed einde gebracht kunnen worden.

Addendum

In deze aanvulling op de Meerjarenovereenkomst wordt een impuls gegeven aan de afspraken voor de komende twee jaar om de veiligheid van patiënten en medewerkers en kwaliteit in de forensische zorg nog beter te waarborgen. Deze aanvulling ziet toe op de thema's die in de Meerjarenovereenkomst zijn genoemd waarbij de aanvullende afspraken deels zijn gebaseerd op de voortgangsrapportage van de Taskforce. Hierbij is geconstateerd dat enkele van de ingezette trajecten nog een extra (financiële) impuls kunnen gebruiken om de gestelde doelen in en door de sector te bereiken. Daarnaast zijn de afspraken gebaseerd op onderwerpen die de afgelopen periode op de agenda hebben gestaan in de forensische zorg. Denk hierbij aan inzet van innovaties om de veiligheid te verbeteren en de wens om een normatief kader te hanteren bij het vaststellen van tarieven. Deze laatstgenoemde punten zijn niet ondergebracht bij de Taskforce, maar respectievelijk bij het veld en het Programma forensische zorg van JenV.

Thema 1. Administratieve lasten

Wat gaan we aanvullend doen?

- Registratie directe en indirecte tijd wijzigen: vooruitlopend op de inwerkingtreding van het nieuwe bekostigingsmodel in de GGZ/FZ wil de Taskforce het mogelijk maken voor fz-instellingen om experimenten te starten waarin op een andere wijze directe en indirecte tijd wordt geregistreerd. De NZa is hiermee akkoord voor de FZ-sector. Om hier invulling aan te geven is in februari een extra projectleider gestart met kennis en ervaring op dit gebied.

Randvoorwaarde hierbij is uiteraard dat het mogelijk blijft materiële controles uit te voeren. De instellingen nemen hun verantwoordelijkheid om de veranderde werkwijze ook daadwerkelijk in de praktijk uit te gaan voeren en 'oude gewoontes' los te laten.

- Digitalisering plaatsingsbesluit: wanneer DJI een patiënt aanmeldt bij een fz-aanbieder, ontvangt de aanbieder een aanmeldingsbrief en daarna (indien akkoord) een plaatsingsbrief. Het overdragen van plaatsingsgegevens via de aanmeld- en de plaatsingsbrief verloopt via een grotendeels handmatig en ongestructureerd proces. Door dit procesbericht te digitaliseren en het berichtenverkeer te standaardiseren wordt de administratieve last bij zorgaanbieders sterk verminderd. Informatie komt daarnaast sneller en beter terug bij DJI, waardoor zij betere inschattingen kunnen maken van de geleverde zorg en de kosten. Hiermee sluit DJI aan bij hoe standaardisatie in het bredere Sociaal Domein reeds plaatsvindt, en zet het gebruik van standaarden in het FZ-domein door. Het Ministerie van JenV stelt hiervoor een bedrag €500.000 beschikbaar. Dit is nodig voor aanpassingen in Vecozo en IFZO en voorziet in implementatiebegeleiding bij aanbieders. Het is de verantwoordelijkheid van de aanbieders om de benodigde aanpassingen in hun EPD's door te voeren.
- Extra ondersteuning bij implementatie maatregelen: aanbieders worden hiermee door de Taskforce extra ondersteund bij de implementatie van bovenstaande punten op de werkvloer. De Taskforce wil voorzien in lokale workshops en online handreikingen. Hiermee worden aanbieders in staat gesteld de veranderingen, zoals efficiënt omgaan met tijdregistratie, in hun eigen instellingen door te voeren zodat de doelstelling van 25% reductie in de administratieve lasten ook wordt bereikt binnen de looptijd van de Meerjarenovereenkomst. Daarnaast kunnen aanbieders aanspraak maken op de expertpool van de Taskforce voor ondersteuning bij implementatie op instellingsniveau. Voor deze extra implementatie-kracht wordt door het Ministerie van JenV €200.000 beschikbaar gesteld. Ook hier is het commitment van het veld daar om de veranderingen daadwerkelijk tot op de werkvloer door te laten dringen.
- ICT- verkenning: om in kaart te brengen wat de mogelijkheden zijn om initiatieven vanuit de Taskforce en Programma FZ, zoals de ontwikkeling van een forensisch cv en het implementeren van trajectindicaties is I-interim Rijk een verkenning gestart naar de huidige ICT-voorzieningen binnen de sector. De eerste fase van de verkenning wordt door het Ministerie van JenV gefinancierd. Daarna wordt het besluit om al dan niet verder te gaan met de verkenning voorgelegd aan het BO Taskforce in april 2020
- Partijen spreken af dat de winst die in tijd wordt geboekt met het verminderen van de administratieve lasten zal worden geïnvesteerd in de ruimte die professionals hebben om aan kwaliteit en veiligheid van zorg te besteden.
- Forensische zorgaanbieders committeren zich aan het implementeren van aanpassingen in werkprocessen die nodig zijn voor het reduceren van administratieve last, zoals het slimmer registreren van (in)directe tijd, werken met het forensisch cv en trajectindicaties en digitalisering van het plaatsingsbesluit.

Thema 2. Arbeidsmarkt

Op 18 maart 2020 gaan drie producten in de arbeidsmarktaanpak live. Het betreft:

- Een drietal radiocommercials die in drie periodes in 2020 op meerdere radiozenders te horen zullen zijn;
- De website www.werkeninforensischezorg.nl
- Een toolkit voor werkgevers

Vanuit de sector en de aanbieders is ten behoeve van de website content aangeleverd op de website te vullen. Dit betreft onder meer bedrijfsfilms, testimonials van medewerkers, interviews van medewerkers etc. Deze content is door aanbieders gemaakt en gefinancierd. De taskforce kan hier kosteloos gebruik van maken waardoor de kosten voor de website relatief laag zijn gebleven. Zonder deze door aanbieders aangeleverde en gefinancierde content had de website niet gevuld kunnen worden.

De toolkit voor werkgevers bevat materiaal wat de instellingen kunnen gebruiken om met hun eigen arbeidsmarktaanpak aan te sluiten op de landelijke campagne om zo een campagnestroom te genereren voor de gehele forensische zorg. De kosten voor gebruik en toepassing van dit materiaal in de eigen organisatie komen voor rekening van de aanbieders. Op deze wijze draagt het veld actief bij aan het uitdragen van de landelijke arbeidsmarktaanpak.

Thema 3. Kosten en inkomsten

Wat gaan we aanvullend doen?

Het ministerie/DJI is met partijen in gesprek over de bekostiging van de forensische behandelzorg. Onderwerpen van gesprek zijn de afslagen op de ambulante DBBC-tarieven, de gemaximeerde dagprijs bij klinisch verblijf (verblijf, behandeling en dagbesteding) en de mogelijkheid om een beroep te doen op het max-max tarief op grond van zorgzwaarte. Hier worden met het veld voor het jaar 2020 nog nadere afspraken over gemaakt. Daarnaast wordt gesproken over mogelijkheden om te sturen op doelmatigheid van zorg.

Thema 4. Kwaliteit en veiligheid van zorg

Wat gaan we aanvullend doen?

Kwaliteitskader

In het programmaplan forensische zorg is opgenomen dat een kwaliteitskader forensische zorg ontwikkeld gaat worden. Hiermee wordt de professionalisering van de sector, zoals voortgekomen uit de ingevoerde professionele standaarden, verankerd in het zorgstelsel. Met het kwaliteitskader wordt vastgelegd wat onder kwalitatief goede en veilige forensische zorg wordt verstaan. Door dit te verankeren kan de NZa deze kwaliteitsnormen betrekken bij het vaststellen van normatieve tarieven voor de forensische zorg. Waardoor we beter in staat zijn om vast te stellen wat reële tarieven zijn om kwalitatief goede en veilige zorg te leveren. Verder biedt een kwaliteitskader professionals handvatten om goede zorg te leveren en maakt het voor patiënten inzichtelijk welke kwaliteit van zorg zij mogen verwachten. Ook kunnen professionals erop aangesproken worden. Tot slot bevordert het de transparantie van forensische zorg.

Er is als startnotitie een eerste plan van aanpak opgesteld voor het maken van het kwaliteitskader. In het plan van aanpak is onder meer opgenomen wat op hoofdlijnen in het kader opgenomen dient te

worden, welke actoren erbij betrokken moeten zijn en hoe het proces er uitziet. Het plan van aanpak bevat ook een beschrijving van de in te richten projectorganisatie. Het plan van aanpak is op 10 maart 2020 besproken in een bestuurlijk overleg van het Programma Forensische Zorg. Het Ministerie van JenV zal de totstandkoming van het kwaliteitskader ondersteunen vanuit het programma forensische zorg. Aanbieders zullen zich maximaal inzetten om samen met de beroepsgroepen om binnen de termijnen tot resultaat te komen.

Veiligheid
De sector verricht voortdurend inspanningen om zichzelf te verbeteren en te innoveren met uiteindelijk als doel het verder verlagen van het recidive risico. Ook wordt actief gewerkt aan het terugdringen van contrabande invoer, bijvoorbeeld door uitwisseling van kennis en best practices. Met dit addendum worden de goede voorbeelden ondersteund en verder aangejaagd.

De aanbieders van tenminste twee locaties van beveiligde forensische settingen zullen in het kader van een pilot de haalbaarheid en effectiviteit onderzoeken van:

- de inzet van röntgenscan-apparatuur ter voorkoming van het binnenbrengen van drugs en wapens binnen de instellingen;
- het tegengaan en beheersen van (on)geoorloofd telefoon- en internetcommunicatiegebruik binnen de instellingen (bijvoorbeeld door het installeren van een ‘communicatieparaplu’);
- het screenen (pre-employment en continu) van kwaliteit van het personeel (o.a. verificatie van diploma’s) en leveranciers van de instellingen.

Deze resultaten van deze pilot worden geëvalueerd onder meer op gebied van het vergroten van de veiligheid binnen de instellingen, onder andere door een forse beperking van de invoer van contrabande (wapens en drugs) en het doen afnemen van het risico op gijzelingen en onttrekkingen.

De intentie van aanbieders is om bij een positieve evaluatie van de pilot te komen tot het breder invoeren van deze maatregelen.

Binnen de instellingen voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang waar cliënten met een forensische titel verblijven, is de veiligheid van alle cliënten, van het personeel en de omgeving een belangrijk onderwerp. Maatregelen zoals bedoeld voor de (zwaar) beveiligde klinieken passen hier echter niet. Vanaf medio 2020 start Valente met de betrokken aanbieders een traject om te komen tot voorstellen voor huisregels en private afspraken die kunnen worden gemaakt tussen de cliënt, de aanbieder en in voorkomend geval de reclassering ter waarborging van de veiligheid.

Financieel Kader

Extra middelen
Om de veiligheid en kwaliteit in de forensische zorg verder op peil te brengen wordt er door het ministerie van JenV met dit addendum gespreid over de jaren 2020 en 2021 een bedrag van 700.000 euro beschikbaar gesteld voor:

- Digitalisering plaatsingsbesluiten: 500.000 euro
- Versterken slagkracht aanbieders bij implementatie maatregelen: 200.000 euro